

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yanıtlanmasını arz ederim.

18.12.2024

Ahmet ŞIK
İstanbul Milletvekili

Türkiye'den ithal edilen domateslerde, bir böcek ilacı olan insan sağlığı ve çevre üzerindeki olumsuz etkileri bilinen ve kullanımı oldukça sınırlı hatta yasak olan indoxacarb isimli pestisit tespit edildiği bilgisi basına ve kamuoyuna yansımıştır. İzin verilen limitin 34 katı olan bu pestisit nedeniyle Romanya, 19 Kasım 2024'te Avrupa Birliği'nin Gıda ve Yem için Hızlı Uyarı Sistemi'ne (RASFF) uyarı göndermiş ve domatesler imha edilmiştir.

Domateslerdeki bu zehirli madde uyarısı RASFF'teki (Gıda ve Yem için Hızlı Uyarı Sistemi) Türkiye ile ilgili uyarılardan sadece birisidir. RASFF'de 2024 yılında doğrudan Türkiye menşeli ürünlerle ilgili 461 bildirim yapılmıştır. Bunların 365'i ciddi risk kategorisindedir. Daha 2024 bitmeden Türkiye'nin ciddi risk uyarısı aldığı ürün sayısı son beş yılın en yüksek seviyesine çıkarken domateslerdeki zehirin tespitinden bugüne geçen kısa sürede dahi, Türkiye, 25 uyarı daha almıştır.

Aflatoksin gibi çok zehirli mikotoksinler, ağır tarım ilacı kalıntıları, zehirli kimyasallar, çeşitli hastalıklara sebep olan mikrobiyolojik maddeler Türkiye'den giden ürünlerde sıklıkla tespit edilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Tarım ve Orman Bakanlığı yurt dışından dönen ürünler için nasıl bir uygulama yapmaktadır? Eğer ürünler imha ediliyorsa imha tutanakları kamuoyu ile neden paylaşılmamaktadır? Söz konusu ürünler imha edilmiyorsa ne yapılmaktadır?
2. İhraç edilecek ülkelerin mal kabul kriterleri önceden öğrenilip üreticiler ve işletmelere gerekli bilgilendirmeler ve desteklemeler yapılıyor mu?
3. Ürün ihraç edilmeden önce gerekli ve yeterli analizler yapılmakta mıdır? Eğer yapılıyor ise neden sıklıkla ürün iadesi ile karşı karşıya kalınmaktadır? Yapılmıyorsa gerekçesi nedir? Türkiye'de ihracat öncesi bu ürünlerin denetiminden sorumlu bir birim var mıdır?
- 4- Ürün redlerinin ne kadarı "tamamen yasaklı" ilaçlardan kaynaklıdır? Bu ilaçların kullanımına nasıl izin verilmektedir?
4. Ürün iadelerinden kaynaklı finansal yük nasıl karşılanmaktadır?
5. Ürün iadelerinden kaynaklı zedelenen ülke itibarı ile ilgili değerlendirmeniz nedir?

6. AB kriterlerine uygun olmayan ihracat ürünlerinde dahi doğru işletilmeyen denetim mekanizmalarını, yurt içinde tüketilen ürünler için doğru işletebilmek mümkün olmakta mıdır?
8. Çiftçilerin pestisit kullanımı ve sürdürülebilir tarım teknikleri konusunda eğitimi ve agro-ekolojik tarımın geliştirilmesi için ne yapılmaktadır?
9. Halkın gıda güvenliği ve gıda güvencesini sağlamak üzere küçük üreticilere maddi ve teknik ne tür destekler verilmektedir?
10. Halkın yeterli, sağlıklı, erişilebilir gıda hakkını temel alacak şekilde yerel, bölgesel, ulusal düzeyde tarımın planlanması için ne yapılmaktadır?